Ügyszám: 1059/K/2007-2.

[…]

Tisztelt […] !

Ön 2007. május 25-én kelt levelében beadvánnyal fordult hozzám, és a próbavásárlásokkal kapcsolatosan arról kérte állásfoglalásomat, hogy az ahhoz plusz szolgáltatásként kérhető eljárás, az alkalmazottakról készült hang- és videofelvételek mennyiben tekinthető jogszerűnek a személyes adatok védelme oldaláról. Általános állásfoglalásom a feltett kérdésben a következő:

Irodámhoz a közelmúltban több olyan beadvány is érkezett, melyekben a munkavállalók azt sérelmezték, hogy a munkáltató minőségellenőrzésre irányuló szerződést kötött erre specializált szolgáltatókkal, akik vendégként jelennek meg a társaság tulajdonában álló szállodákban, vendéglátó helyeken, vagy más üzemegységekben. A szerződések alapján a szolgáltatások igénybevétele során a feladat annak ellenőrzése, hogy a munkáltató működése mindenben megfelel-e a törvényi, illetőleg a tulajdonos által támasztott követelményeknek. A próbavásárlások során, – mintegy extra szolgáltatásként – a vendégként bejelentkező külső ellenőr egyre gyakrabban készít – az érintett személyek tudta és hozzájárulása nélkül – hang-, és képfelvételeket, melyeket a jelentéshez csatolnak, azt pedig az érintett munkavállaló minősítésénél felhasználják, illetőleg később belső továbbképzéseken, mint pozitív vagy negatív példaként mutatják be.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 3. § (1) bekezdése értelmében személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett személy hozzájárult, vagy ha azt törvény elrendelte.

Az Avtv. 2. § 1. pontja értelmében személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt - közvetlenül vagy közvetve - név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.

A próbavásárlások során, az ellenőrzést végző személy által rögzített kép- és hanganyagok személyes adatnak minősülnek, melyek – tekintettel arra, hogy azt törvény nem rendeli el – csak akkor kezelhetők, ha ahhoz az érintett személy előzetesen hozzájárulását adta.

Az Avtv. 2. § 6. pontja értelében hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Az Avtv. 6. §-a értelmében az érintettel az adat felvétele előtt közölni kell, hogy az adatszolgáltatás önkéntes vagy kötelező. Kötelező adatszolgáltatás esetén meg kell jelölni az adatkezelést elrendelő jogszabályt is. Az érintettet – egyértelműen és részletesen – tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

Az általam vizsgált ügyekben, a részemre adott tájékoztatás alapján megállapítható volt, hogy az érintett munkavállalókat nem tájékoztatták a személyes adataik kezelésével kapcsolatos jogaikról, valamint az adatkezelésekhez hozzájáruló nyilatkozatukat nem kérték meg.

Az Avtv. 5. §-a rendezi a célhoz kötött adatkezelés elvét. E rendelkezés értelében személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.

Annak az ellenőrzési célnak az elérése, hogy a munkáltató működése mindenben megfelel-e a előírt követelményeknek, nem teszi elengedhetetlenül szükségessé a munkavállalókról készült felvételek készítését, ezért az sérti a célhoz kötött adatkezelés elvét.

Az Avtv. 7. §-a értelmében a személyes adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. E követelmény szerint a munkáltató csak olyan ellenőrzési eszközöket alkalmazhat, melyek működéséről a munkavállalókat megfelelően és részletesen tájékoztatták, és amely az érintett személyek előtt nincs rejtve.

A munkahelyen működtetett kamerákkal kapcsolatosan szükséges megemlítenem továbbá azt, hogy a nemzetközi – így mindenek előtt az Európai Unió adatvédelmi biztosaiból álló ún. 29. számú munkacsoport által kimunkált – követelményeknek megfelelő hazai adatvédelmi gyakorlat értelmében a munkavállalókat rejtett kamerával nem lehet megfigyelni, munkavégzésüket ellenőrizni. A munkavállalókat érintő ellenőrzési rendszerek kialakítása során olyan eszközöket, melyek az érintett előtt rejtve maradnak, nem lehet működtetni.

A fentiek alapján álláspontom szerint, a próbavásárlások során a munkavállalók kamerával történő megfigyelése, mint ellenőrzési eljárást sérti a személyes adatok védelméhez való jogot.

Budapest, 2007. június 14.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila